

متن معاهده دیورند

توافق نامه میان اعلیحضرت امیر عبدالرحمن خان، دارنده نشان جی سی، اس آی، امیر افغانستان و متعلقات آن، از یک سو، و مور تیمر دیورند، دارنده نشان های کی سی آی ای. سی اس آی، وزیر امور خارجه حکومت هند، از سوی دیگر.

از آن جاکه برخی مسایل در مورد مرز افغانستان در سمت هند مطرح شده است، و از آن جاکه هم اعلیحضرت امیر و هم حکومت هند مایل اند این مسائل را از طریق تفاهم دوستانه حل و فصل کرده و حدود حوزه های نفوذ خود را تعیین نمایند، به گونه ای که در آینده هیچ اختلاف نظری میان دولت های متحد در این زمینه باقی نماند، بدین وسیله توافق می شود:

۱. مرز شرقی و جنوبی قلمرو اعلیحضرت، از واخان تا مرز ایران، مطابق خطی خواهد بود که در نقشه ضمیمه این توافق نامه نشان داده شده است.

۲. حکومت هند در هیچ زمانی در سرزمین های آن سوی این خط در سمت افغانستان مداخله نخواهد کرد، و اعلیحضرت امیر نیز در هیچ زمانی در سرزمین های آن سوی این خط در سمت هند مداخله نخواهد کرد.

۳. دولت بریتانیا بدین وسیله موافقت می کند که اسمار و دره بالادست آن تا چانک در اختیار اعلیحضرت امیر باقی بماند. در مقابل، اعلیحضرت موافقت می کند که در هیچ زمانی در سوات، باجور یا چترال، از جمله دره ارنوی یا باشگل، مداخله نکند. همچنین دولت بریتانیا موافقت می کند که منطقه برمل را، مطابق نقشه تفصیلی ارائه شده، به اعلیحضرت واگذار کند؛ در حالی که اعلیحضرت از ادعای خود نسبت به باقی مناطق وزیرستان و داور صرف نظر می کند. اعلیحضرت همچنین از ادعای خود نسبت به چاغه صرف نظر می نماید.

۴. خط مرزی در آینده، هر جا که ممکن و مطلوب باشد، به صورت دقیق توسط کمیسیون های مشترک بریتانیایی و افغان تعیین و علامت گذاری خواهد شد؛ به گونه ای که این خط تا حد امکان دقیقاً با خط نشان داده شده در نقشه ضمیمه منطبق باشد و در عین حال حقوق محلی روستاهای مجاور مرز نیز در نظر گرفته شود.

۵. در مورد مسئله چمن، امیر اعتراض خود را نسبت به پادگان جدید بریتانیا پس می گیرد و حقوقی را که در آب سیرکای تیلرای خریداری کرده بود به دولت بریتانیا واگذار می کند. در این بخش از مرز، خط به این صورت ترسیم خواهد شد:

از خط الرأس رشته کوه خواجه عمران در نزدیکی پها کوتل (که در قلمرو بریتانیا باقی می ماند)، خط به گونه ای امتداد می یابد که مرغه چمن و چشمه شاروبو در افغانستان باقی بماند و از میانه قلعه جدید چمن و پاسگاه افغان موسوم به لشکر دند عبور کند. سپس خط از میانه ایستگاه راه آهن و تپه ای به نام میان بلدک گذشته و با چرخش به سمت جنوب، دوباره به رشته کوه خواجه عمران می پیوندد، به طوری که پاسگاه گواشه در قلمرو بریتانیا باقی مانده و جاده شوروک در غرب و جنوب گواشه در افغانستان قرار گیرد. دولت بریتانیا در فاصله نیم مایلی از این جاده هیچ گونه مداخله ای نخواهد داشت.

۶. مواد فوق از سوی حکومت هند و اعلیحضرت امیر افغانستان به عنوان حل و فصل کامل و رضایت بخش تمامی اختلافات اصلی مربوط به مرز تلقی می شود و هر دو طرف متعهد می شوند که اختلافات جزئی - از جمله مواردی که بعداً توسط مأموران تعیین مرز بررسی خواهد شد - را با روحیه ای دوستانه حل کنند تا در آینده تا حد امکان از هرگونه ابهام و سوء تفاهم میان دو دولت جلوگیری شود.

۷. با توجه به اطمینان کامل از حسن نیت اعلیحضرت نسبت به دولت بریتانیا و با تمایل به دیدن افغانستانی مستقل و نیرومند، حکومت هند هیچ گونه اعتراضی به خرید و واردات مهمات جنگی توسط اعلیحضرت نخواهد داشت و خود نیز در این زمینه به او کمک خواهد کرد. افزون بر این، برای نشان دادن قدردانی از روحیه دوستانه ای که اعلیحضرت در این مذاکرات از خود نشان داده است، حکومت هند تعهد می کند که کمک مالی سالانه به اعلیحضرت را به میزان شش لک روپیه افزایش دهد و آن را به دوازده لک روپیه برساند.

امضا:

ه. م. دیورند

عبدالرحمن خان

کابل، ۱۲ نوامبر ۱۸۹۳